

RPO Psykisk hälsa
Tomas Kristiansson
Ordförande

2023-03-15

1(7)

Maria Minich Karlsson
Processtöd RPO psykisk hälsa

Årsrapport 2022 för RPO Psykisk hälsa

Sammanfattande analys

Under 2022 pågick framtagandet av personcentrerade och sammanhållna vårdförlopp med syfte att skapa en jämlik och effektiv vård baserad på bästa möjliga kunskap. De vårdförlopp som gick ut på internremiss, där RPO psykisk hälsa var medverkande, var självskadebeteende samt depression vuxna. RPO psykisk hälsa har under 2022 fortsatt arbeta med spridning och implementering av vård- och insatsprogrammen, VIP.

RAG Cosmic har arbetat med datafångst, journalföring och fungerat som stöd för att få en samsyn kring framtagna indikatorer för vård- och insatsprogrammen.

RAG Kompetensförsörjning har varit vilande under större delen av 2022 på grund av byte av medlemmar och omformering.

Under 2022 har RPO psykisk hälsa svarat på remisser gällande föreskrifter om psykiatrisk tvångsvård (SOU 2022:6005), Nationella riktlinjer adhd/autism samt god tvångsvård (SOU 2022:40). Utöver detta har RPO psykisk hälsa ansvarat för remissdialoger kopplat till delbetänkandet av samsjuklighetsutredningen. RPO psykisk hälsa har även lämnat synpunkter på flertalet vårdprogram och vårdförlopp.

Under 2022 skapades en tillfällig arbetsgrupp: RAG tillgänglighet. Under 2022 togs beslut att arbetsgruppen "RAG tillgänglighet" skulle upphöra. Detta då arbetsgruppens syfte uppnåddes under året. De lämnade in en vägledande rapport där syftet var att finna goda exempel och undanröja statistiska felkällor.

Under 2022 hölls ett fysiskt, längre möte, med hela RPO. Utöver detta har AU träffats en gång per månad samt att kommunerna har haft ett eget AU en gång per månad. Under arbetsprocessen med att ta fram en ny handlingsplan, beslutades att ett strategiskt möte skulle hållas i februari 2023. Syftet med mötet skulle vara att fastställa handlingsplanen

för RPO psykisk hälsa samt hitta former för kommunernas medverkan i RPO psykisk hälsa. Medverkande var en socialchef per län, inklusive psykiatridirektörerna från respektive län.

Resultat av genomförda aktiviteter

Färdigställa och stödja implementering av nationella vård- och insatsprogram inom psykisk hälsa

Vård- och insatsprogrammen bidrar till att stärka kunskapsutvecklingen inom respektive område genom spridning av bästa tillgängliga kunskap, strukturerat arbete med implementering och en mer ändamålsenlig uppföljning lokalt, regionalt och nationellt.

Syftet är att bidra till en mer effektiv användning av resurser och kortare tid mellan kunskapsproduktion och kunskapsstillämpning. I stödstrukturen ingår både regioner och kommuner som leds av en nationell ledningsgrupp där sydöstra sjukvårdsregionen är representerad.

De fem vård-och insatsprogrammen är:

- Schizofreni och liknande tillstånd (lanserades maj 2019)
- Självskadebeteende (lanserades 11 november 2019)
- Depression och ångestsyndrom (lanserades 26 mars 2020)
- Missbruk och beroende (lanserades 8 december 2020)
- Adhd (lanserades 11 februari 2021)

Spridning och vidareutveckling av webbplatsen: www.lanseringvipsydostra.se forskred under 2022. Här finns praktisk information, presentationer, case och inspelade filmer. Webbplatsen är under ständig uppdatering med fler filmer och information.

För varje vård-och insatsprogram finns en nationell arbetsgrupp (NAG) med en regional representant och en kommunal representant per samverkansregion. För varje vård-och insatsprogram finns numera kontaktpersoner kopplade ifrån varje län för respektive vård-och insatsprogram (kommun och region. Detta är en förändring då dessa tidigare kallades RAG. Avstämningar hålls regelbundet med processtödjare och representanter ifrån NAG samt kontaktpersoner.

Samverkan runt vårdinformation i Sydöstra sjukvårdsregionen, RAG-Cosmic

RAG-Cosmic har sedan flera år ett uppdrag från RPO psykisk hälsa. Uppdraget har uppdaterats årligen. Gruppens syfte och mål är aktiv spridning av goda exempel och att skapa samordning och samsyn inom regionen, utifrån psykiatrins behov och förutsättningar. Det senaste uppdraget som gäller för 2021-2022 är gruppens primära arbetsområden är:

- Strukturerad journalföring för att skapa en god och ändamålsenlig journalinformation som ett bra stöd i den kliniska vardagen. Vidare att utbyta erfarenheter och pågående arbeten inom området vårdinformationshantering.
- Samarbeta i kodningsnätverk. Samsyn runt kodning och klassificering av åtgärder och diagnoser, i syfte att skapa förutsättningar för en enhetlig och jämförbar rapportering till Socialstyrelsens patientregister (PAR) samt för att fånga genomförda insatser till Nationell kunskapsstyrning med dess indikatorer.
- Följa utvecklingen gällande psykiatrins kvalitetsregister.
- Andra vårdadministrativa och patientadministrativa frågor relaterade till journalsystemet Cosmic. Exempelvis; samverkan kring termer/begrepp, mallar och sökord, översyn och samarbete kring in- och utdata för jämförbar och tillgänglig verksamhetsuppföljning.
- Följa utvecklingen när det gäller Cosmic i kommunerna

Under året har gruppen träffats vid sex tillfällen, videomöte två timmar varje gång. Ett axplock av ärendena har handlat om frågor runt gemensamma mallar och sökord, KVÅ-baslista, kodning vid orosanmälan, blanketter vid tvångsvård LVM, kvalitetsregister, vård- och insatsprogram, digitala skattningsskalor, tillgänglighet. Gruppen även deltagit i en förstudie/workshop om gemensamt arbete med strukturerad dokumentation inom specialistpsykiatin.

Följa och definiera kompetensförsörjningen i Sydöstra sjukvårdsregionen.

RAG kompetensförsörjning har huvudsakligen ägnat sig åt uppföljning av handlingsplaner för oberoende av hyrbolag, framtida kompetensförsörjning avseende utbildade skötare samt inför kompetensplanering utifrån vård- och insatsprogram. Därtill har revidering av avtal skett för vårt gemensamma METIS kansli för 2022-2024.

På grund av byte och omformering av RAG kompetensförsörjning bedrevs inget aktivt arbete i gruppen under 2022.

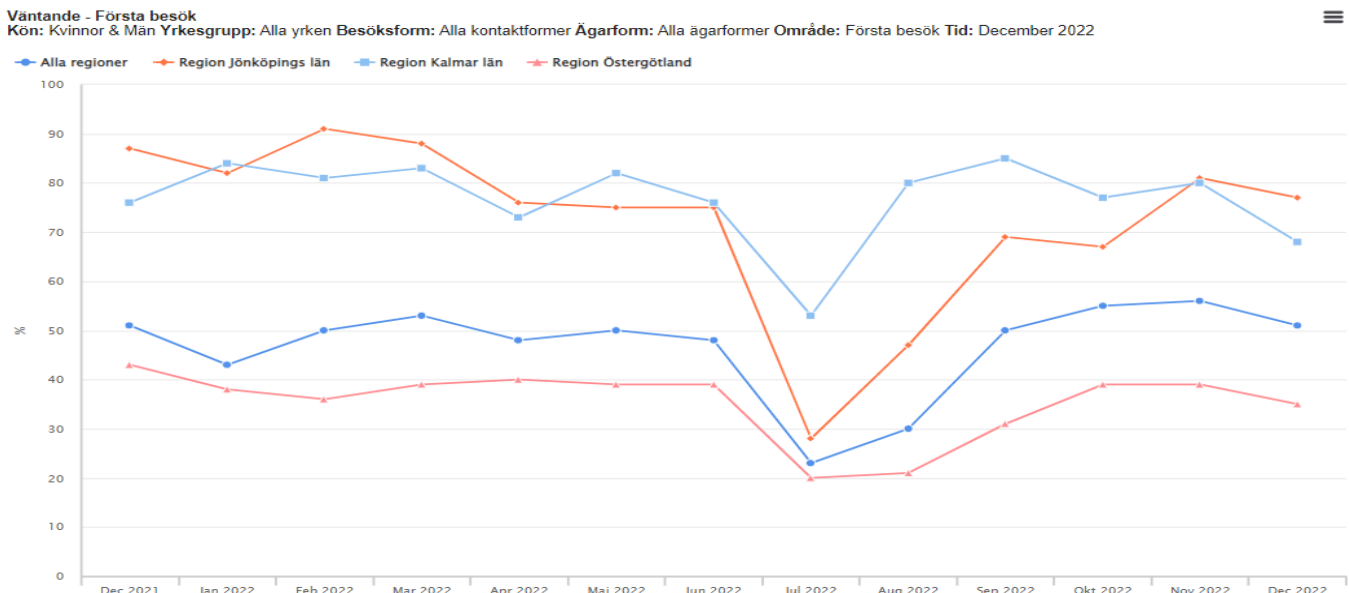
METIS

RPO/RAG Kompetensförsörjning har under året haft en representant för sydöstra regionen i Nationella styrgruppen för METIS.

Resultat

Medicinsk kvalitet och tillgänglighet

Utvecklingstendenser

Region Kalmar län samt Region Jönköpings län har överlag haft merpart av individer som väntat på en första kontakt inom 30 dagar inom den förstärkta vårdgarantin dvs. inom 30 dagar. Region Östergötland har haft svårare att nå målet under 2022 (runt 50%). När det gäller väntande till utredningar (bild 5) och behandlingar (bild 7) har alla tre regioner haft svårt att nå målet inom 30 dagar för BUP.

Väntande till första kontakt inom vuxenpsykiatri så ligger Region Kalmar på en konstant hög nivå dvs. individer som väntar på en första kontakt väntar inte längre än 90 dagar. Region Jönköpings län har haft ett bra resultat fram till efter sommar där man börjar tappa i prestation. Region Östergötland ligger sämre till överlag. Alla regioner har en hög andel av patienter som får sin tid inom medicinskt måldatum till återbesök.

Klinisk forskning

RPO psykisk hälsa har i dagsläget ingen forskarrepresentant. Klinisk forskning är ett område som berör RPO i exempelvis handläggning av remissvar. I KR hälsa och rehabilitering, där RPO psykisk hälsa ingår, finns en forskarrepresentant.

Resultat av samverkan

Nationell nivå

NPO

I de nationella arbetsgrupperna finns respektive sjukvårdsregion representerad i arbetat med kunskapsstyrning och att ta fram kunskapsstöd inom flera områden. Så har det också gjorts för Psykisk Hälsa. Nationella programområden (NPO) tillsätter nationella arbetsgrupper (NAG) inom olika områden och vid behov för specifika frågor. NAG bistår NPO i att utföra dess uppdrag. I NPO psykisk hälsa finns även en kommunrepresentation ifrån respektive sjukvårdsregion. Arbetet stöds av processledaren för aktuell NPO samt av stödfunktion vid VGR.

Nätverket för ledning och styrning

Nätverket för styrning och ledning av psykiatri är ett av SKR:s formella nätverk och har som uppdrag att utveckla den psykiatriska hälso- och sjukvården. Nätverket består av ledande tjänstemän från samtliga regioner med chefs- eller ledningsansvar inom den psykiatriska specialistvården. Nätverkets uppdrag är att optimera regionernas och vårdgivarens insatser vid psykiatriska sjukdomstillstånd som kräver specialistvård i enlighet med begreppen i ”god vård”.

Sjukvårdsregional nivå

RPO psykisk hälsa har fyra sammanträden varje år. RPO AU sammanträder en gång i månaden. NPO-ledamöter samt representanter från Nätverket för ledning och styrning har en stående punkt på RPO Psykisk hälsas dagordning. Genom representation av medlemmar i några av de nationella arbetsgrupperna lyfts även frågor och information återkommande i RPO AU.

Processtödjare i Sydöstra (en från Kalmar län, en från Östergötlands län och en från Jönköpings län) ansvarar för att stödja och driva processen gällande implementering och

spridning av vård-och insatsprogram. Detta görs genom regelbundna videomöten med deltagarna från respektive NAG och kontaktpersoner för respektive program. Processtödjare från Kalmar län agerar även som processtödjare för RPO-psykisk hälsa. I RPO Psykisk hälsa ansvarar processtöd från Kalmar län för gemensamma möten mellan kommun och region samt för möten för specialistpsykiatrin. I anslutning till gemensamma möten för region och kommun ansvarar processtöd från Jönköping län för enskilda möten med representanterna för kommunerna i Sydöstra.

Under 2022 lämnade RPO ett gemensamt remissvar avseende nationella riktlinjer adhd/autism. RPO psykisk hälsa hade remissdialoger och samverkan kring remissvar avseende: samsjuklighet (delbetänkande2021:93), god tvångsvård (2022:40), Föreskrifter psykiatrisk tvångsvård (2022:6005). Två remissprocesser avseende personcentrerade och sammanhållna vårdförlopp depression och självskada blev försenade och kommer hanteras under 2023.

Regionnivå

Kalmar, Östergötland och Jönköpings län har en samverkansstruktur för samverkan mellan kommuner och respektive region;

- Jönköping - Ledningsgrupp Regional och kommunal samverkan (REKO)
- Kalmar - Ledningsgrupp Läns-gemensam ledning i samverkan inom socialtjänst och angränsande område hälso-och sjukvård samt skolan i Kalmar län (LGL)
- Östergötland- Ledningsgrupp vård och omsorg (LGVO)

Dessa stödstrukturer är olika organiserade men gemensamt för dem är att de fungerar som ett nätverk för spridning av information och kunskap inom olika områden, ex psykisk hälsa, äldre, missbruk och barn och unga. Inför nästa år ser vi ett behov att utveckla lokala arbetsgrupper (LAG) inom respektive län – dessa bör ha representanter från både region samt från kommuner. I dessa lokala arbetsgrupper bör det också finnas representanter för brukarorganisationer och/eller personer med egen erfarenhet. Dessa grupper blir viktiga för implementering ut i verksamheter – att nå ut till de personer som berörs av VIP:arna samt säkra att medborgarperspektivet är högt prioriterat i alla led. Vi behöver hitta fungerande former/strukturer för att hålla samman information och processer så att det blir ett fungerande informationsflöde genom alla arbetsgrupper.

Kommunnivå

Kommunrepresentanterna från de tre länen företräder sammanlagt 38 kommuner. De tre länen har olika samverkans-, stöd- och nätverksstrukturer. Gemensamt är att länens kommuner finns representerade i det egna länets övergripande stödstrukturer. Alla kommunrepresentanter har en arena i det egna länets stödstruktur där frågor kan lyftas;

från och till RPO. I dessa kan frågor kring beslut och mandat lyftas och beroende på dignitet och omfattning tas beslut direkt eller tas vidare i andra forum.

I alla tre läns stödstrukturer finns, på olika sätt, medverkan av personer med egen erfarenhet av psykisk ohälsa och/eller brukarorganisationer. Flera kommuner har kopplat funktioner, exempelvis verksamhetsutvecklare eller utvecklingsledare, till kunskapsstyrningen och det finns fungerande nätverk för informationsutbyte och gemensamt arbete.

Patientföreträdare

I arbetet med att ta fram vård- och insatsprogram på nationell nivå ingår samverkan med professions- och brukar-/patient-/anhörigföreningar. Under 2022 har processtödjare i RPO sydöstra fortsatt uppdrag att identifiera/säkra brukarmedverkan i arbetet på regional/lokal nivå. Mycket av detta säkerställs i de regionala samverkansstrukturerna: LGVO, LGL och REKO.